

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Nieca, 20. kwietnia, po południu. Wielki Książę następcą tronu ma się gorzej. Noc była bezsenna. Rano maligna. Zapalenie mózgu się wzmaga, puls słabnieje. Temperatura ciała. Radzca stanu Pirogow i radzca nadworny Oppolzer oczekiwani. Przybycie Cesarza Alexandra w sobotę rano spodziewane. Cesarzowa nie odstępuje łóżka chorego.

Część urzędowa.

Gmina Nowesioło w obwodzie żółkiewskim celem zaprowadzenia u siebie uregulowanej nauki szkolnej zobowiązała się po wieczne czasy wystawić budynek szkolny z pomieszkaniem dla nauczyciela i tenże utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawić szkolne sprzęty, starać się o utrzymanie ochędóstwa w szkole, zwozić drzewo na opał szkoły, na które gmina przeznacza roczną kwotę 30 zł. w. a. i każdoczesnemu nauczycielowi, który oraz ma pełnić funkcyje diaka, płacić rocznie 120 zł. w. a.

Dla polepszenia tej dotacyi zobowiązał się miejscowy dzierżawca propinacyi na czas swojej terażniejszej dzierżawy płacić rocznie po 2 zł. w. a.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogółu troskliwość o poparcie szkół ludowych podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 8. kwietnia 1865.

Część nieurzędowa.

Lwów, 21. kwietnia.

La France powiada, że mowa ministra stanu Rouhera usunęła najzupełniej wszelką wątpliwość o postępowaniu Francji w kwestyi rzymskiej i wszelką niepewność co do znaczenia konwencji wrześniowej. Z odpowiedzi, którą otrzymał Thiers od ministra stanu, pokazuje się, że Rzymianie bez interwencji Europy nie mają najmniejszego prawa przyłączać się do Królestwa Włoskiego, że konwencya wrześniowa uznaje dwie ściśle oddzielone władze monarchiczne i dwa narody i zabezpieczane spólną ich egzystencję; że Włochy są po wszystkie czasy obowiązane szanować terytorium papieskie, i że rząd francuski upatruje podstawę niezawisłości stolicy papieżkiej w stałym posiadaniu jej terytorium. Mowa Rouhera podała przyjaciółom świeckiej władzy Papieża jeszcze pewniejsze gwarancje, niż odnośna depesza pana Drouyna de Lhuys, gdyż w tej niebyło mowy ani o „dwóch narodach“, ani też o szanowaniu terytorium papieskiego „po wszystkie czasy.“ Francuzki wykład konwencji wrześniowej jest już tedy stanowczo oznajmiony, a polityka rządu cesarskiego wyraźnie zakreślona. Rząd ten był już związany swojemi zasadami, odtąd wiąże go jeszcze własne oświadczenia i honor a oraz gwarancja własnych interesów. — Ten sam dziennik zapewnia, że podróż Cesarza do Algierji jest już stanowczo uchwalona, i że Cesarz odjedzie 24. b. m. do kolonii afrykańskiej.

Z Florencji donoszą *Jen. Kor.*, że we Włoszech obiegają znowu rozmaite pogłoski o spiskach rewolucyjnych. Turyńska *L'Unita cattolica* miała widzieć nowy okólnik Mazziniego, który zaleca organizację tajnych komitetów, nieprzerwaną agitację w Weneckiem, obrabianie ludu wiejskiego, propagandę w armii, powszechne zbrojenie się, tolerancję, karność i zachowanie tajemnicy. O tych rewolucjach rozpisuje się także *Zenzero*, który jednak uważa to wszystko za bajkę. „W naszych czasach — powiada *Zenzero* — skończyły się już tajne spiski. Ktoby chciał tym sposobem cokolwiek osiągnąć, przedsięwzięcie próżną i śmieszna robotę. Dziś dokonują się spiski w otwartym miejscu, a przesady pokonywa się jawnie.“ — Florencki jednak korespondent dodaje, że chociażby kto powątpiewał o doniesieniach klerikalnej *L'Unita cattolica*, mogłyby zaprzeczenia *Zmera* obudzić w nim podejrzenie.

II.

Lwów, 20. kwietnia. W wczorajszym numerze rozbiieraliśmy mowę p. Thiersa w ciele prawodawczym francuzkiem, o polityce rządu cesarskiego w kwestyi włoskiej i rzymskiej, wspomnieliśmy zaś tylko pobieżnie o odpowiedzi na nią ministra stanu p. Rouhera, którą nam właśnie wczorajsze dzienniki przyniosły. P. Rouher o tyle przynajmniej starał się dorównać słynnemu history-

kowi rewolucyi francuzkiej, iż prawie tak długo mówił jak p. Thiers, i równie jak on, dla fizycznego zmęczenia, mowę swą na chwilę przerwać musiał. W ogóle jednak nie zdołał osłabić argumentów, które pan Thiers tak dobitnie dowiódł, iż polityka francuzka w sprawie włoskiej od 1859 roku na błędnej była drodze, że wojna z Austryą nie była w interesie Francji, konwencya zaś wrześniowa szkodliwe mieć może dla Francji następstwa. To też pan Rouher nie silił się wcale na odparcie zarzutów z którymi p. Thiers wystąpił; mowa jego była raczej osobistą rekryminacją, krytyką całego życia politycznego p. Thiersa, jako ministra monarchii lipcowej. Wywołało to silne protestacje ze strony opozycyi, słusznie twierdzącej, iż tu idzie o rzecz nie o osobę; mowę p. Rouhera gwałtownie przerywano, głos prezesa często odzywać się musiał i zaledwo wrzawę uciszyć zdołał. P. Rouher wystąpił naprzód z tem, iż widoki przeciwnika jego pod względem polityki i ekonomii społecznej, zawsze były nader pozorne i ciasne; przypomniał, że p. Thiers jako minister wszechwładny rządu parlamentarnego, zaciętym był przeciwnikiem wszelkiej wolności handlu, że pojawienie się towaru jakiego lub płodu zagranicznego na terytoryach francuzkich uważał jako napad cudzoziemców na ziemię ojczystą, a przecież pokazało się jak świetnie korzyści spłynęły dla Francji z wolności handlowej, przez rząd cesarski zaprowadzonej. Dalej p. Rouher przypomniał, iż p. Thiers w ten czas kiedy władzę miał w ręku, największym był przeciwnikiem dróg żelaznych i twierdził, że we Francji nie znajdzie się 40 milionów franków na ich budowę, a przecież dziś Francya pokryta jest całą siecią dróg żelaznych, na które miliardy z własnych funduszków wyłożyła. Łatwo pojąć, że niemiłe te wspomnienia, dowodami poparte, opozycją do żywego rozdrażniły, chociaż się p. Thiers od niej co do poglądu na kwestyę włoską zupełnie odstrzychnął, tem bardziej ją zaś jatrzyły, iż powszechny śmiech większości wywołały. Zbliżając się zaś do właściwego jądra rzeczy, p. Rouher z *Monitorem* ówczesnym w reku, starał się przekonać ciało prawodawcze, iż p. Thiers, przeszedłszy do opozycyi parlamentarnej w styczniu 1848 roku, wcale inaczej jak dzisiaj zapatrywał się na sprawę włoską i na stosunki Francji z Austryą, że rządowi ówczesnemu w silnych wyrazach wyrzucał obojętność na mniemane cierpienia Włochów. Dowodząc że wojna z roku 1859 była konieczną, p. Rouher wystąpił z twierdzeniem, że przewagę jaką sobie Austrya we Włoszech wyrobiła, czyniła ją panią wszechwładną półwyspu, że pozycja Austrii groźną była dla Francji, Włochy to bowiem były pomostem przez który Francya dościsnęta być mogła. Wojna z roku 1859, zdaniem p. Rouhera, postać tę rzeczy zmieniła, Włochy stały się przedmurzem Francji, dla tego rezultat wojny wielką był dla Francji korzyścią. Całe to rozumowanie nader jednak słabe, bo opiera się na mylnem ocenieniu rzeczy. Jeżeli Austrya w skutek tradycyi historycznej i na mocy traktatów wpływ jaki na włoski półwysep wywierała, to wpływu tego nigdy nie nadużyła. Szanowała święcie niepodległość i udzielność prawowitych Książąt włoskich, i o to tylko się starała żeby Włochy ochronić od wstrząśnień rewolucyjnych, od których tyle wycierpiały, i na które od 1859 roku ciągle są wystawione. Komuż zaś nie wiadomo, iż Austrya jest państwem przeważnie konserwatywnem, traktatów z religijną wiernością dotrzymującym, że o wojnie, o zdobyczach wcale nie myśli, pomostu żadnego dla osiągnięcia Francji nie potrzebowała i nie potrzebuje.

Dotąd p. Rouher walczyć mógł osobistemi rekryminacyami i ogólnikowemi frazesami, ale trudniejsze było jego położenie, gdy przyszło usprawiedliwić expulsyę książąt włoskich i unifikację Włoch, wbrew widocznemu interesowi Francji. Tu pan Rouher przyznać musiał, że rząd cesarski uległ przed wypadkami, i z rezygnacją przyjął je był zniewolony. Tem tylko się pocieszał, że Włochy będą zawsze wiernym sprzymierzeńcem Francji, bo interes ich wymagać tego będzie. Powiedzielibyśmy raczej, o ile interes wymagać będzie, bo przecież pan Rouher nie przypuści, ażeby krajna Machiavela i *Cavoura* uczuciem jakimś w polityce rządzić się miała.

O sprawie rzymskiej powtórzył tylko p. Rouher dawno już słyszane wyrazy, że konwencya wrześniowa dąży jedynie do pogodzenia Papieża z Włochami, a zatem do ustalenia świeckiej jego władzy. Łatwo było p. Thiersowi powstać w replice z żywym uniesieniem przeciwko odpowiedzi ministra w imieniu rządu wygłoszonej, która właściwie nic nie objaśnia. Jakże Papież pogodzić się może z państwem, które pozbawiło kościół największej części świeckich jego posiadłości; jeżeli zaś stolica rzymska stanie niezlomnie przy swoim *non possumus*, a lud rzymski a raczej frakcya rewolucyjna powstanie przeciwko rządowi papieżkim, nie mającym dość siły do stłumienia insurrekcji, sztucznie może wywołanej, cóż wtedy rząd francuzki uczyni? Zostawił sobie wprawdzie, jak minister powiada, wszelką wolność działania, ale zdrowa polityka tego wymaga, ażeby przewidzieć to co nastąpi. Słusznie zatem

w repli ce swej p. Thiers zakonkludował, iż wojska Francji nie powinny Rzymu opuszczać przed zupełnem uspieniem namiętności rewolucyjnych we Włoszech, chociażby to trwało tak długo, jak niegdys pobyt Papieżów w Awenionie; a zatem całe 70 lat. W wymownych przytem wyrazach skreślił p. Thiers niebezpieczeństwo zasady narodowości, i wprost śmieszna ją nazwał, a zasada ta, za godło polityki zewnętrznej na sztandarze francuzkim wywieszona, najzgnubniejsze sprowadzić może zatargi, krwawe wywołać zapasy.

Przystąpiono potem do głosowania i poprawka do adresu, która tym razem z łona większości wyszła i wyraźniejszej gwarancji świeckiej władzy Papieża żądała, 169 głosami przeciw 84 odrzucona została. Komu znany jest skład i pochodzenie ciała prawodawczego francuzkiego, tego rezultat ten nie zadziwi. Zastuguje i owszem na uwagę, że mniejszość do 84 głosów wzrosła, chociaż opozycja z nią nie wotowała. To się w dotychczasowych rozprawach jeszcze nie wydarzyło. Wymownym to jest dowodem, jak silnie tkwi we Francji uczucie religii katolickiej, pomimo wolterianizmu i panteizmu, które tyle głów zbałamuciły. Spodziewać się można, iż rząd cesarski ujrzy w tem skazówkę, która nie będzie może bez wpływu na postępowanie jego w sprawie rzymskiej i zastosowanie konwencji wrześnieowej.

Monarchia Austriacka.

Wiedeń. 19. kwietnia. (*Nowiny dworu.*) Najjaś. Pan będzie jutro udzielać posłuchania. — W Karlsbadzie poczyniono już przygotowania na przybycie Jego Mości Króla pruskiego, które ma nastąpić w drugiej połowie maja.

(*Wiadomości biesiace.*) Stan zdrowia ministra hrabiego *Mensdorffa* polepszył się już. — Fzm. hrabia *Coronini* przybył tu wczoraj z rana z Pesztu i miał o godzinie 10tej audyencyę u Jego Mości Cesarza. Namiestnik hrabia *Palfy* miał przybyć wczoraj po południu z Pesztu.

(*Nowy regulamin dla aptekarzy.*) Ministerstwu stanu przedłożony został projekt nowego regulaminu dla aptekarzy, który będzie prawomocnym dla całej monarchii. Będą odbywać się nad nim komisyjne obrady, do których mają być zaproszeni: powszechnie austr. stowarzyszenie aptekarzy w osobie prezesa jego, deputowani fakultetu medycznego, urzędnicy sanitarni, urzędnicy władzy politycznej, fizycy miejscy i delegaci izb handlowych (dla handlu lekarstwami.) Wprzód jednak zbierze się w Namiestnictwie ściślejszy komitet, który ułoży zasady nowego regulaminu dla aptekarzy i przedłoży w swoim czasie elaborat ogólnej komisji.

(*Do spraw wojskowych.*) *Bothschafter* pisze: Jak się dowiadujemy, niedozwalają zachodzące stosunki przeprowadzić już teraz uchwaloną dla cesarskiej armii we Włoszech redukcję stanu piechoty na taki rozmiar jak było postanowionem. Ażeby zatem wyrównać kosztą przechodzące kwotę preliminowaną, ma być w tym roku zupełnie zaniechany obóz musztry pod Bruck.

Anglia.

(*Wyprawa do Butanu.*) *Sat. Rev.* pisze: przepowiednie tych, którzy wyprawę do Butanu za coś ważniejszego, aniżeli za prosty spacer wojskowy uważali, aż nadto się sprawdziły. Butańczycy, którymi pogardzaliśmy, postąpili sobie w sposób przynoszący zaszczyt ich wyobrazeniom strategicznym, aczkolwiek wielce dla nas niedogodnie. Nie stawiając oporu pierwszemu impetowi naszego natarcia, unikali spotkania się z nami, by w ten sposób wzbudzić w nas nieszczęsne uczucie lekceważenia i wzgardy, a kiedy nam się zdawało, że kampania skończona i że nie nie pozostaje, jak obsadzić kraj załogami angielskimi i resztę wojska wycofać, wtedy dopiero rozwijają swe siły, uderzają na zmniejszone siły nasze; jednem z najsilniejszych stanowisk naszej linii okupacyjnej zagrażają kontrfortem i zmuszają nas do opanowania innych. W jednym z poprzednich artykułów przedstawiłmy topografię tego kraju i program kampanii, która miała być przeprowadzoną przez cztery kolumny, posuwające się dolinami ku wzgórzom, drogami między sobą równoległymi i równo od siebie oddalonymi, po zajęciu zaś fortów celem bezpośrednim wyprawy będących, miały one rozciągnąć swoją linię okupacyjną, obsadzając wszystkie pozycje panujące nad 18stu przejściami czyli doarami. W ciągu sześciu tygodni po wyruszeniu wojsk wszystko to spełnionem zostało. Butańczycy dali się już wtedy słyszeć, że dopiero w końcu stycznia ze swojej strony walkę rozpoczną; i że w rzeczy samej osłabienie sił naszych już to przez choroby, już to przez rozprószenie wojsk celem obsadzenia linii okupacyjnej rozciągającej się na 200 mil ang., ułatwiło im urzeczywistnienie swoich zamiarów. Uderzyli oni na cztery forty jednocześnie i w jednym tylko punkcie w Chamoorchee jak dotąd stanowczo odparci zostali. Najgorszą ponieśli Anglicy klęskę w Dewangiri. Nieprzyjaciel w liczbie trzech do czterech tysięcy pod głównym swym dowódcą *Tongsoo Penlow* uderzył 30go stycznia ze świtem na fort i po czterogodzinnej walce chwilowo odparty został, lecz podobnie do wszystkich prawie fortów w tym kraju, główna słabość obrony zależy na tem, że wodę ze znacznej odległości sprowadzać potrzeba. Umieci z tego Butańczycy korzystając zajmawszy przejścia prowadzące na dolinę, przez co załoga zmuszona została do opuszczenia fortu. Opuszczenie to miało miejsce 4go lutego w nocy i zamieniło się wkrótce w zupełną ucieczkę, chorych i rannych opuszczono, armaty również. Szczęściem odwrót ten tak szybko nastąpił, że Butańczycy nie wiedzieli nawet, którą drogą Anglicy się

cofnęli; przez to ich pogoń nie mogła być skuteczną. Lecz nie tylko Dewangiri opuszczonem zostało. Czytelnicy przypomna sobie, że jeden z fortów najsilniej przez naturę bronionych było Pusakha czyli Buxa, które jednak przez Anglików bez wystrzału zajętem zostało. Dnia 26. stycznia uderzyli na to stanowisko krajowcy, lecz bezskutecznie, w pewnej odległości zajęli pozycje i w niej się oszańcowali; i zwyczajko odparli atak Anglików, którzy ich z tej pozycyi wyrugować chcieli. Trzecia klęska spotkała Anglików w przejściu zwanem Bala, które to przejście wraz z fortem tegoż nazwiska po żywych z krajowcami utarczkach opuścić musieli. Obecnie pospiesznie wyprawiają posiłki celem uratowania Pusakhi, które jest mocno zagrożonem, i którego utrata pociągnęłaby za sobą zupełne chybiecie wyprawy. Butańczycy uniesieni tryumfem swoim liczą znowu na pomoc z Tybetu, zresztą nie są oni tak źle uzbrojeni, jak z początku sądzono, oprócz strzał mają oni także karabiny i armaty małego kalibru. Wojna ta wkrótce zapewne ważniejsze przybierze rozmiary. Wedle ostatnich wiadomości fort Dewangiri nazad przez Anglików odebrany został.

Francya.

Paryż. 16. kwietnia. (*Różne wiadomości.*) Nadzwyczajnie burzliwa była wczorajsza dyskusya w ciele prawodawczem. Dla Cesarza było to zapewne bardzo pożądanem aby adres był wczoraj zawotowany, bo wzburzenie, które panowało w ciągu siedemnastu posiedzeń a szczególnie na ostatniem, musiało mu być nader nie milem. W kwestyi religijnej 84 głosów było za poprawką na rzecz Papieża, podczas gdy 169, a między temi cała opozycja z wyjątkiem pana Thiersa, sprzeciwiały się tejże. Pan Rouher nazwał wczoraj pana Thiersa szefem opozycyi. *Opinion nationale* nazywa dziś p. Thiersa reprezentantem stronnictwa klerykalnego. Głosowanie nad adresem w całości miało następujące rezultaty: Przeciw adresowi było 15 głosów, a mianowicie Bethmond, Carnot, Dorian, Jules Favre, Garnier Pages, Glais Bizoin, Henon, Javal, Lanjuinais, Magnin, Marie, Pelletan, Simoni i Thiers; za adresem głosowali Ollivier i Darimon (z deputacyi paryzkiej); wstrzymali się od głosowania Havin (z dziennika *Siecle*) i Gueroult (z dziennika *Opinion nationale*). Dziś wręczyła adres Cesarzowi deputacya, wczoraj w izbie losem wybrana; Jules Favre także do niej należy. Nastąpiła najpiękniejsza pogoda, i dziś po południu w Paryżu jest ciszej jak w najmniejszym mieście na prowincyi, wszyscy bowiem spieszą na wieś, która w skutku ostatnich ciepłych deszczów już przydziała się świeżością wiosny.

Najświeższe doniesienia z Meksyku są bardzo pomyślne; kraj zdaje się już zupełnie uspokojonym.

Eskadra morza śródziemnego gotuje się w Tulonie do drogi. Kontradmiral *Saisset* objął rozkaz nad drugą dywizją.

Podpisane we czwartek w ministerjum spraw zagranicznych układy kongresu telegrafistów wejdą w moc obowiązującą dopiero z dn. 1. lipca 1866.

Włochy.

Turyń. 15. kwietnia. (*Różne wiadomości.*) Były minister skarbu, *Minghetti*, zdołał rehabilitować się niejako w opinii publicznej. Zarzucano mu, iż za jego administracyi 35 milionów franków wydane zostały bez zezwolenia budżetem, słowem, że zupełnie znikły. Otóż p. *Minghetti* wystąpił w izbie deputowanych z zręczną i piękną mową i oświadczył, iż wydał istotnie 35 milionów zaś budżet i tego nie zaprzecza, uczynił to jednak z najczystszygo patriotyzmu. Podczas toczącej się bowiem wojny duńsko-niemieckiej, wojna ogólna europejska należała do bardzo podobnych do prawdy ewentalności, p. *Minghetti* więc w interesie narodu trzymał pod bronią 36.000 ludzi nad etat budżetem preliminowany i zakupił sukna za 11 milionów więc nad sumę w budżecie przeznaczoną. Chociaż zaś nikt ani żołnierzy tych nie liczył, ani sukna nie mierzył, to jednak swada, ton i cały obrót mowy takie zrobił wrażenie, iż dziś p. *Minghetti*, którego niedawno oszustem okrzyczano, wielu znów za bardzo uczciwego uważa człowieka. Deputowany *Rignoli* interpelował rząd względem krwawych zatargów w Faenzy, gdzie 500 młodziarzy, wracającej z uczt danej na cześć *Garibaldi* w *Aguesinie*, willi należącej do hr. *Minhetti*, przyjęci zostali u bram miejskich wystrzałami karabinierów, tamże na straży stojących, tak iż kilku zabitych a kilku zranionych zostało. Rząd nie dał na interpelacyę żadnej stanowczej odpowiedzi, oświadczył tylko, że ściśle śledztwo względem zaszłego wypadku nakazane zostało. — Opinia publiczna w Turynie żywo się zajmuje procesem wytoczonym przed sądem policji poprawczej, redaktorowi byłego dziennika *Monarchia Italiana* p. *Ferrero*, za obelgi i oszczerstwo obecnego ministra skarbu, p. *Selli*. Rozprawy w tym procesie już się rozpoczęły, i były bardzo namętne; wyrok stanowczy jeszcze nie zapadł i później dopiero ogłoszony będzie.

(*Wiadomości z Rzymu.*) *G. di Roma* opisuje z zapałem zachowanie się mieszkańców Rzymu i cudzoziemców podczas wielkiego tygodnia, świadczące o ich przywiązaniu do religii, stolicy i osoby Ojca s. i dodaje w końcu, że nawet pod względem materialnym uczucia te w odpowiedni sposób zostały objawione. Świętopietrze powiększyło się o milion sztuków, wynosi więc ogółem ośm milionów sztuków (43,010,400 franków).

Telegram z Rzymu z 15. b. m. donosi, że Ojciec s. przyjmował na osobnej audyencyi oboje państwa *Persigny*. Na obiedzie,

który poseł trancuzki dawał dla pana Persigny znajdował się także kardynał sekretarz stanu Antonelli.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 18. kwietnia. *Dzien. Warszaw.* donosi, że JW. hrabia Berg Namiestnik dziś o godzinie 9tej rano wyjechał do Wilna.

(*Mianowanie.*) *Rus. Inw.* donosi: Przez najwyższy rozkaz z dnia 4. kwietnia, mianowani zostali generał - lejtuanami, generał-majorowie: warszawski gubernator cywilny Rożnow, z pozostawieniem przy dotychczasowych obowiązkach; zostający przy głównodowodzącym warszawskim okręgiem wojennym, hrabia Oppermann, z przeznaczeniem na senatora warszawskich departamentów i z pozostawieniem w kawalerii armii.

Rosya.

(*Stan zarazy.*) Według otrzymanych z Petersburga wiadomości prywatnych zaraza jest już bliską zupełnego wygaśnięcia. *Gazeta wiedeńska* donosząc o tem prostuje zarazem wiadomość jednego z dzienników wiedeńskich, jakoby zarządzona przez c. k. rząd obserwacja tej choroby przez lekarzy wysłanych do Petersburga miała być wstrzymana. Obserwacje bowiem, o ile to jest jeszcze możliwym, odbywają się ciągle gorliwie.

(*Rozporządzenie względem zarazy bydła.*) Na wniosek specjalnego komitetu, wysadzonego dla zapobieżenia grasowaniu w Rosyi zarazy sybirskiej na bydło, minister spraw wewnętrznych restryktem do wszystkich gubernatorów adresowanym polecił największą bacność, ażeby bydło, które padło w skutek tej zarazy, zaraz zakopywane było, tudzież ażeby głębsze doły wykopano tam, gdzie upadłe bydło płytka tylko warstwą ziemi przysypano.

(*Urządzenie chaństwa kiuryńskiego.*) *Ruski Inwalid* donosi: Najjaśn. Pan zatwierdziwszy protokół komitetu kaukaskiego w dniu 8. marca najwyższej polecił raczył: chaństwo kiuryńskie, położone w Dagestanie południowym, zgodnie z przedstawieniem Jego Ces. Wysokości głównodowodzącego armią kaukaską, ma być zorganizowane jako okrąg kiuryński przy ustanowieniu w tymże oddzielnego zarządu okręgowego podług dołączonego etatu.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 11. kwietnia. (*Różne wiadomości.*) Na dzień 2. (14.) maja zwołane zostały senat i izba reprezentantów na nadzwyczajne posiedzenie, dla obradowania nad różnymi projektami banków i dróg żelaznych, które rządowi złożone zostały, przedewszystkiem zaś dla zawotowania 150.000 dukatów na podróż Księcia Kuzy zagranicę. Mówią, iż głównym powodem podróży tej ma być chęć pozyskania mocarstw gwarantujących dla projektu ugratowania dynastji Księcia Kuzy. Pierwszym jego następcą miałby być syn jego z nieprawego łoża, którego matką Książę by zaślubił, rozwiodłszy się poprzednio z obecną swą małżonką. Czyli zaś Książę Kuza zrezygnuje na rzecz obcego jakiego Księcia, na przypadek gdyby się nie udał projekt ugratowania swej dynastji — tego powiedzieć jeszcze nie można.

C. k. konsul jeneralny austriacki, baron Eder, wyjechał dziś do Wiednia za kilkotygodniowym urlopem. Chociaż zaś podróż tę odbywa w interesie czysto prywatnym, to jednak opinia publiczna upatruje w niej związek z wyniosłą odpowiedzią jaką Książę Kuza dał na jednobrzmiące noty opiekuńczych mocarstw.

Monitorul ogłosił już ceny, po których rząd obejmować będzie od handlarzy tytoniu zapasy ich towaru. Ceny są o połowę niższe od tych, które handlarzom dotąd płacono. Pomimo tego osoby nawet prywatne zmuszone są odstąpić rządowi swój zapas tytoniu po tak niskich cenach, jeżeli tytoń za granicę exportować nie chcą. Dziwną przy tem jest rzeczą, iż pomimo tego ceny tytoniu nie spadają i handlarzom dotąd trzeba płacić po 70 do 80 piastrow tytoń, który oni w dniu 1. (13.) maja po 38 piastrow rządowi odstąpić będą musieli. Zdaje się, iż publiczność nie wierzy jeszcze w zaprowadzenie monopolu, a przynajmniej nie przypuszcza, ażeby tak rychło nastąpić miało.

Gmina Turu - Mugureli przysłała księciu Kuzie pałasz honorowy w darze. Książę podziękował jej za to bardzo grzecznym własnoręcznym listem.

Przed kilkoma dniami popełniona została wielka kradzież w jednym z pierwszych hoteli w Bukareszcie. Jeden z najznaczniejszych dzierzawców p. Anusz, zaciągnął na hipotekę 10.000 dukatów i zamknął pieniądze w kuftrze. Właściciel bowiem hotelu nie chciał ich przyjąć do przechowania. Po kilkogodzinnej nieobecności p. Anusz wróciwszy do domu, znalazł pokój otwarty a kufer rozbity i dukaty z niego wykradzono. Skrzynkę, w której się dukaty znajdowały, znaleziono rozbitą na strychu hotelu, policja dotąd jednak sprawcę kradzieży nie wyszła.

Belgrad, 9. kwietnia. (*Uroczyste nabożeństwo żałobne za Ryszarda Cobdena. — Pięćdziesięcioletnia rocznica serbskiej walki o niepodległość. — Powolność prawodawstwa.*) Dnia dzisiejszego odbyło się w kościele metropolitalnym uroczyste nabożeństwo żałobne za zmarłego członka angielskiej izby niższej Ryszarda Cobdena. Sam metropolita celebrował, a archimandryta Jowszyn sławił w mowie zasługi, jakie nieboszyk położył względem Serbii.

Wymienił go jako pierwszego, który w angielskim parlamencie przemówił zyczliwie za Serbią, i nazwał to zasługą Cobdena, że bombardowanie Belgradu nie stało się okropniejszem i że załoga turecka ustąpiła z ziemi serbskiej. Na nabożeństwie znajdowali się Książę, ministrowie, wszyscy urzędnicy książęcy i wielka liczba ludu.

Dziś jest pięćdziesiąt lat temu, jak Miłosz podniósł sztandar powstania przeciw Turcyi. Rząd serbski poczynił przygotowania, by obchodzić wspaniale tę pięćdziesięcioletnią rocznicę i zamienić ją w polityczno - narodową demonstrację. Główny akt tej uroczystości ma się odbyć w Topsyder, gdzie przed 50 laty zaszło pierwsze starcie Serbów z Turkami. Tamże mają się zebrać wszyscy weterani, którzy mieli udział w serbskiej walce o niepodległość, a rząd wyprawi dla nich ucztę i obdarzy ich medalami na pamiątkę tej uroczystości.

Prawodawstwo serbskie postępuje bardzo powoli, chociaż nie można powiedzieć, by przeto było bardzo doskonałe. W r. 1844 wyszedł rodzaj kodexu cywilnego, a siedm lat potrzeba było czekać, nim dojrzała procedura cywilna. W r. 1860 wyszedł kodex karny, który pominawszy specjalne barbaryzma serbskie jest wiernym odbiciem austriackiego kodexu karnego, a dopiero teraz w pięć lat potem zdołał rząd wypracować przepisy procedury karnej. Także i to dzieło jest głównie naśladowaniem regulaminu austriackiego, tylko że niektóre postanowienia, odpowiednio tutejszym stosunkom, są jeszcze ostrzejsze.

Kronika.

(*Zarost na twarzy*) rzadko bywa punktem spornym W procesie Polaków w Berlinie dwóch biegłych wezwać musiano do wydania opinii o zarostie na twarzy jednego z obwinionych. Balwierz Ryffert obwiniony o udział w znieważeniu redaktora „Posener Zeitung“ Dr. Schmus wypiera się tego przestępstwa, utrzymując, iż go wzięto za kogo innego, ponieważ wówczas nosił zarost na twarzy. Dwaj biegli, profesor Liman i cerulik Kühne otrzymali polecenie wydać opinię, czy to jest podobnem do prawdy, ponieważ obwiniony nie ma teraz żadnego zarostu. Oględziny trwały dwie minuty. Biegli orzekli, że obwiniony „ma jeszcze mléko pod nosem“, że się nigdy nie golił, i oczywiście nie mógł dawniej mieć zarostu na twarzy.

(*Stan zarazy w Petersburgu.*) „Inwalid“ z dnia 13. i 14. b. m. podaje następujący wykaz stanu zarazy w Petersburgu w d. 10. i 11. b. m. Dnia 10. było chorych 4672, przybyło 308, wyzdrowiało 251, umarło 65, pozostało w szpitalach 4664; dnia 11go przybyło 339, wyzdrowiało 264, umarło 81, pozostało w szpitalach 4658.

(*Dwie okropne eksplozje.*) Dnia 10go b. m. wydarzyły się w Londynie w pewnym składzie oleju dwie okropne eksplozje, przyczem do 109 ludzi zostało ranionych a kilkoro zginęło. Zdaje się, że nieszczęście to wyszło z piwnicy. Pierwsza eksplozja zapaliła cały skład, zabiła i raniła tam kilku obecnych. Ale nim zdolały nadejść sikawki, nastąpiła druga jeszcze okropniejsza eksplozja; znajdująca się w pobliżu składu wielka sala muzyczna w Winchester wyleciała w powietrze, przyczem zostało jeszcze więcej osób ranionych i sąsiednie budynki ucierpiały mocno.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Stanisławów, 18. kwietnia. Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w I. połowie b. m. na targach w obwodzie Złoczowskiem były następujące:

	Miejscetargu:											
	Buczacz		Halicz		Manasterzyska		Nadwórna		Stanisławów		Tlumacz	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
walutą austriacką												
Mec pszenicy . . .	2	50	3	20	2	25	3	.	3	12	3	.
„ żyta . . .	1	50	2	.	1	60	2	.	1	92	2	.
„ jęczmienia . . .	1	50	1	60	1	40	1	60	1	80	1	50
„ owsa . . .	.	60	1	.	.	70	1	.	1	.	.	80
„ hreczki . . .	2	50	.	.	2	50	.	.	2	60	.	.
„ kukurudzy . . .	2	50	2	80	2	.	3	.	.	.	2	50
„ ziemniaków . . .	1	10	.	.	1	50	2	40	2	.	2	.
Cetnar siana . . .	2	.	2	.	1	50	3	.	1	25	1	20
„ wełny . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	70	.	.	.
„ nasienia koniczu . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego . . .	5	50	6	50	5	.	5	.	7	65	5	50
„ „ miękkiego . . .	4	50	4	50	4	.	4	.	5	.	4	50
Funt mięsa wołowego . . .	.	10	.	10	.	10	.	10	.	13	.	12
Mas ekowity . . .	.	30	.	52	.	60	.	60	.	64	.	35

Wiedeń, 18go kwietnia. (*Targ na woły.*) Na naszym dzisiejszym targu było 1407 wołów węgier., 196 galic. i 344 krajowych. Z tych sprzedano na potrzebę miasta 1286 sztuk, na prowincję 448 sztuk, po za obrębem targu 3 sz., i płacono za 1 sz. ważącą 480 do 630 zł 102 zł. 50 c. do 152 złr. 50 c., za 1 cetnar 19 złr. 75 c. do 23 zł.

Ostatnia poczta.

Berlin, 19. kwietnia. Provin. Korresp. pisze: Nie tylko w Prusiech, ale także w Szleswik-Holsztynie i w całym Niemczech przyjęty jest lud przekonaniem, że Szleswik-Holsztyn musi tak dla własnego dobra jak i w interesie Niemiec pozostawać w najściślejszem połączeniu z Prusami.

New York, 8. kwietnia. Sheridan ściga ciągle Leego i pobił go pod Burkesville. Ewell z pięciu generałami poległ; zabrano wiele jeńców i dział. Sheridan sądzi, że Lee będzie kapitulował.

Bombaj, 28. marca. Anglicy zdobyli przesmyk Bala, który Butanezy mocno obwarowali. — Nana Sahib ma być w Turkestanie.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. kwietnia.

Hotel George: PP. Niezabitowski Lubin, z Zameczka. — Radziejewski Edw., z Dittkowie. — Sozański Cel., z Kornalowie. Hotel Europejski: Malczewski Stan., z Czesnik.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. kwietnia.

PP. Laad Józef, c. k. radzca sądu obwod., do Rzeszowa. — Hr. Borkowski Sew., do Ponikwy. — Hr. Krasiecki Michał, do Wiednia. — Kakowski Jan, do Berezowic.

THEATRE.

Dzisiaj na scenie polskiej: „Drugi koncert na skrzypcach“ panny Zofii i pana Fryderyka Raczków, tudzież „Raptus“, komedia w 1 akcie z francuz. i „Po północy“, komedia w 1 akcie z francuzkiego.

Jutro teatr niemiecki: „Die schönen Weiber von Georgien“. Opera komiczna w 3 aktach z muzyką J. Offenbacha. Po raz wtóry. Trzeci występ p. Eugenii Schmitt i p. J. N. Köck.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. kwietnia 1865.

Table with 6 columns: Time, Barometer, Temperature, Wind direction, and Weather. Data for 7 AM, 2 PM, and 10 PM.

Kurs Lwowski.

Dnia 20 kwietnia

Table of exchange rates for various currencies like Dukats, Rubels, and Galician obligations.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 20 kwietnia.

Table of telegraphic exchange rates for metals, national loans, and bank credits.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 18. kwietnia

Table of stock exchange rates for public loans, Austrian and Prussian bonds, and various currencies.

3. Stan oblig. domestykaln.

Table of domestic obligations for various regions like Hungary, Tyrol, and Salzburg.

3. Akcyje.

Table of stock prices for various banks and companies like Bank Narodowy, Bank Austriacki, and Lwowski.

Table of exchange rates for various currencies and bank credits, including London and Vienna.

6. Listy zastawne.

Table of mortgage rates for various banks and locations.

5. Obligacyjne z prawem pierwszeństwa.

Table of exchange rates for various currencies and gold prices.

Table of exchange rates for various currencies and gold prices.